ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Βαθμός Ασφαλείας .....

Μαρούσι 21- 10 - 09
Αριθ. Πρωτ. 130065/Γ2
Βαθ. Προτερ. :

ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ Π/ΘΜΙΑΣ & Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Β΄
Διεύθυνση:Αν. Παπανδρέου 37,
151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
Πληροφορίες : Αλεξανδρή Ε., Πατσή Μ.
Τηλέφωνο: 2103443277, -2478
FAX: 2103443253
e-mail: t09tee17@ypepth.gr
Ιστοσελίδα: http://www.ypepth.gr

ΠΡΟΣ :

* **Περιφερειακές Δ/νσεις Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης**
* **Δ/νσεις Δ.Ε. της χώρας**
* **Γραφεία Ε.Ε. (μέσω Δ/νσεων Δ.Ε.)**
* **Ημερήσια και Εσπερινά ΕΠΑ.Λ. και ΕΠΑ.Σ. όλης της χώρας (μέσω Δ/νσεων Δ.Ε. και Γραφείων ΕΕ)**
* **Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (μέσω Δ/νσεων Δ.Ε.)**
* **Σιβιτανίδειος Σχολή (Θεσσαλονίκης 150, 176 10 Καλλιθέα)**
* **Γραφεία Σχολικών Συμβούλων (μέσω Δ/νσεων Δ.Ε.)**

ΚΟΙΝ.: **Παιδαγωγικό Ινστιτούτο,**
Τμήμα Β΄ ΤΕΕ,
Μεσογείων 400,
153 42 ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΘΕΜΑ: «Οδηγίες για τη διδασκαλία των Μαθημάτων των ΕΠΑ.Λ. - ΕΠΑ.Σ. για το σχολικό έτος 2009-2010»

Μετά από σχετική εισήγηση του Τμήματος Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου σας αποστέλλουμε την Πράξη (23/2009, θέμα 3^{ο}) η οποία περιέχει οδηγίες του Π.Ι. σχετικά με τη διδασκαλία των Μαθημάτων των ΕΠΑ.Λ. – ΕΠΑ.Σ. για το σχολικό έτος 2009 – 2010.

Οι διδάσκοντες να ενημερωθούν ενυπόγραφα.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Διδακτικές Οδηγίες για το Μάθημα: "*Στοιχεία Λογιστικής Εταιρειών*"*
(Γ' τάξη ΕΠΑΛ, Τομέας Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών,
ειδικότητα: "*Υπαλλήλων Διοίκησης και Οικονομικών Υπηρεσιών*".
Ώρες διδασκαλίας: i) στα ημερήσια ΕΠΑΛ, 3ω/εβδομάδα
ii) στα εσπερινά ΕΠΑΛ, 2ω/εβδομάδα)

Το πρόγραμμα σπουδών, αυτού του μαθήματος, περιλαμβάνεται στην Υ.Α. 74914/Γ2 (ΦΕΚ 1275 / τ. Β'/ 2−7−2008) η οποία παραπέμπει στην Υ.Α. 19306/Γ2 (ΦΕΚ 252 / τ. Β'/ 28−2−2002) όπου περιγράφεται το πρόγραμμα σπουδών του μαθήματος με τίτλο: "***Λογιστική Εταιρειών***".

Κατά το ανωτέρω πρόγραμμα σπουδών, **σκοπός** του μαθήματος είναι οι μαθητές**: i)** να γνωρίσουν τις βασικές αρχές ίδρυσης και λειτουργίας των εταιρειών και **ii)** να αποκτήσουν ικανότητα τήρησης λογιστικών βιβλίων, διαφόρων εταιρειών, ώστε αυτοί να είναι σε θέση να **εργαστούν ως βοηθοί λογιστές** ή να συνεχίσουν ανώτερες οικονομικές σπουδές.

Όσον αφορά τη μεθοδολογία διδασκαλίας του μαθήματος, στο πρόγραμμα σπουδών αυτού, αναφέρεται**:** "εκτός από τη μέθοδο της διάλεξης, για την κατανόηση και αφομοίωση της ύλης του μαθήματος, συνιστάται να χρησιμοποιηθούν οι παρακάτω μέθοδοι:

- αριθμητικά παραδείγματα-εφαρμογές
- ασκήσεις
- ατομικές-ομαδικές εργασίες
- επισκέψεις σε εταιρείες-χρηματιστήριο
- χρήση οικονομικών εφημερίδων και περιοδικών".

Οι παρακάτω διδακτικές οδηγίες, για το ανωτέρω μάθημα, αναφέρονται στο βιβλίο (μαθητή) με τίτλο: "**Λογιστική Εταιρειών**" των: Ι. Εφραιμίδη και Α. Φίλη (ΤΕΕ, 2ος κύκλος, ειδικότητα *Υπαλλήλων Οικονομικών Υπηρεσιών*).

Κεφάλαιο Πρώτο

Σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές την έννοια της **εταιρείας**, τις εταιρείες του Εμπορικού Δικαίου, την έννοια και την αρχή της Σταθερότητας του Κεφαλαίου, όπως και το Νομικό Πρόσωπο της εταιρείας.

Οι μαθητές πρέπει να γνωρίζουν τα είδη των εταιρειών και να διακρίνουν τις ομοιότητες και τις διαφορές που υπάρχουν στις εμπορικές εταιρείες. Επίσης, πρέπει να διασφαλίζουν την "*αρχή της σταθερότητας του κεφαλαίου*" και γνωρίζοντας τα βασικά χαρακτηριστικά της κάθε εταιρείας, να αντιλαμβάνονται τις συνέπειες από την απόκτηση της νομικής προσωπικότητας.

Κεφάλαιο Δεύτερο

Σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές την έννοια και τα χαρακτηριστικά της *Ομόρρυθμης Εταιρείας (Ο.Ε.)*. Επίσης, να γνωρίζουν τις διατυπώσεις για τη σύσταση της Ο.Ε. και ποιος είναι ο σκοπός των διαφορετικών ειδών εισφορών για τη σύσταση. Επιπλέον, να γνωρίζουν γιατί γίνεται η αύξηση ή η

---

* **Προτείνεται** −όπως προτάθηκε και πέρυσι (9/2008)−ο τίτλος του μαθήματος να είναι: "**Λογιστική Εταιρειών**", όπως ήταν ο τίτλος του ιδίου μαθήματος στα ΤΕΕ και επιπλέον για να υπάρχει ταυτότητα τίτλου στα σχετικά ΦΕΚ. **Συγκεκριμένα**, στο πρόγραμμα των ημερησίων ΕΠΑΛ, (Υ.Α. 74914/Γ2, ΦΕΚ 1275 / τ. Β'/ 2−7−2008) ο τίτλος του μαθήματος είναι: "**Στοιχεία Λογιστικής Εταιρειών**", ενώ στο πρόγραμμα των Εσπερινών ΕΠΑΛ **το ίδιο μάθημα** ονομάζεται: "**Λογιστική Εταιρειών**" (Υ.Α. 75257/Γ2, ΦΕΚ 1237 / τ. Β'/ 1−7−2008).

μείωση του κεφαλαίου της Ο.Ε., και πως γίνεται η φορολόγηση και η διανομή των κερδών της Ο.Ε.

Οι μαθητές πρέπει να μπορούν να προβαίνουν στη διαδικασία σύστασης της Ο.Ε., να διαχωρίζουν τις εισφορές σε χρήμα, είδος και προσωπική εργασία, να παρακολουθούν και να ελέγχουν τις σχέσεις των εταίρων με την Ο.Ε., να πραγματοποιούν και να εξακριβώνουν την αύξηση ή μείωση του κεφαλαίου της Ο.Ε. και να ολοκληρώνουν τις γνώσεις τους με την κατάρτιση πινάκων διάθεσης-διανομής των αποτελεσμάτων και φορολόγησης των κερδών της Ο.Ε.

Κεφάλαιο Τρίτο

Σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές την έννοια και τα χαρακτηριστικά της *Ετερόρρυθμης Εταιρείας (Ε.Ε.).*

Οι μαθητές πρέπει να μπορούν να διακρίνουν τις διαφορές μεταξύ της Ε.Ε. και της Ο.Ε., κυρίως από τη λογιστική άποψη των εγγραφών, κατά τη διαδικασία σύστασης της Ε.Ε.

Κεφάλαιο Τέταρτο

Σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές την έννοια και τα χαρακτηριστικά της *Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)* και τον τρόπο διοίκησης αυτής.

Οι μαθητές πρέπει να γνωρίζουν τη διαδικασία σύστασης και δημοσιότητας της Ε.Π.Ε., να μπορούν να ξεχωρίζουν το εταιρικό κεφάλαιο, την εταιρική μερίδα και τα εταιρικά μερίδια. Επίσης, να παρακολουθούν τη λογιστική εργασία σύστασης της εταιρείας, την αύξηση και μείωση του κεφαλαίου της Ε.Π.Ε. Τέλος, να μπορούν να συντάσσουν τις οικονομικές καταστάσεις και να προσδιορίζουν το οικονομικό αποτέλεσμα, προβαίνοντας στη διανομή και στη φορολόγηση των κερδών της Ε.Π.Ε.

Κεφάλαιο Πέμπτο

Σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές την έννοια και τα χαρακτηριστικά της *Ανώνυμης Εταιρείας (Α.Ε.).*

Οι μαθητές πρέπει να γνωρίζουν τη διαδικασία σύστασης, ίδρυσης και δημοσιότητος της Α.Ε. και να είναι γνώστες του τρόπου λειτουργίας των οργάνων διοίκησης της Α.Ε. Επίσης, πρέπει να γνωρίζουν να διαχωρίζουν και να διακρίνουν το μετοχικό κεφάλαιο από τα αποθεματικά κεφάλαια. Επιπλέον, να πραγματοποιούν τις λογιστικές εγγραφές αύξησης και μείωσης κεφαλαίου της Α.Ε. και να ξεχωρίζουν τι είναι απόσβεση κεφαλαίου. Τέλος, να συμμετέχουν στην κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, να εξάγουν το αποτέλεσμα της διαχειριστικής χρήσης εφαρμόζοντας τις διάφορες μεθόδους αποτίμησης στην απογραφή και να προβαίνουν στη διανομή και φορολόγηση των κερδών της Α.Ε.

Κεφάλαιο Έκτο

Σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές την έννοια, τα χαρακτηριστικά του *Συνεταιρισμού* και τα κυριότερα είδη αυτών.

Οι μαθητές πρέπει να γνωρίζουν πώς ιδρύονται και πώς διοικούνται οι συνεταιρισμοί και να πραγματοποιούν λογιστικές εγγραφές σύστασης, αύξησης και μείωσης του συνεταιριστικού κεφαλαίου. Επίσης, να πραγματοποιούν τις λογιστικές εργασίες των συνεταιρισμών, κατά τη διάρκεια της λειτουργίας τους και να συντάσσουν, στο τέλος της χρήσης, τις λογιστικές καταστάσεις και τα αποτελέσματα.

Επισήμανση: Το περιεχόμενο του μαθήματος της "Λογιστικής Εταιρειών" υφίσταται συχνές αλλαγές, λόγω μεταβολών είτε στους συντελεστές, είτε στον τρόπο φορολογίας και διανομής κερδών των επιχειρήσεων, οι οποίες προέρχονται είτε από την εναρμόνισή μας με τις ευρωπαϊκές οδηγίες είτε για δημοσιονομικούς λόγους στα φορολογικά νομοσχέδια, για τους ετήσιους προϋπολογισμούς.

Για να ξεπεραστεί αυτή η 'ενδογενής' δυσκολία, απαιτείται η συνεχής ενημέρωση των εκπαιδευτικών που διδάσκουν αυτό το μάθημα (από τον Τύπο, από τις Δ.Ο.Υ., από το Οικονομικό Επιμελητήριο, κ.ά.). Το ουσιαστικό γεγονός παραμένει ότι οι μαθητές πρέπει να διδαχθούν τον τρόπο αντιμετώπισης αυτών των αλλαγών και των επιπτώσεών τους.

Ενδεικτικά αναφέρουμε τις αλλαγές στις σελίδες 79-82.

4.10.3 Τρόπος Φορολογίας Ε.Π.Ε. (σελίδα 79 έως 82)

Ο συντελεστής φορολογίας των κερδών της Ε.Π.Ε., από 1/1/2007, εφαρμοζόμενος στα συνολικά κέρδη της Ε.Π.Ε είναι **25%**, δηλαδή ίδιος με εκείνον των Ανώνυμων Εταιρειών.

Όσον αφορά τη φορολογική αντιμετώπιση των μισθών και λοιπών απολαβών που καταβάλλουν οι Ε.Π.Ε στους εταίρους τους, για διαχειριστικές χρήσεις που αρχίζουν από 1/1/2003 και μετά, ισχύουν τα εξής: ο μισθός και οι απολαβές που καταβάλλονται από τις Ε.Π.Ε σε εταίρους τους, λόγω των υπηρεσιών που παρέχουν σε αυτή, θα αποτελεί εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις, εφόσον οι δικαιούχοι είναι ασφαλισμένοι για τις υπηρεσίες αυτές σε οποιοδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό ή ταμείο εκτός του Ι.Κ.Α. Στις περιπτώσεις που ο μισθός του εταίρου αποτελεί εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις, η εταιρεία υποχρεούται σε παρακράτηση φόρου με συντελεστή 25%, μετά την αφαίρεση των ασφαλιστικών εισφορών που καταβάλλονται και των αναλογούντων τελών χαρτοσήμου. Με την παρακράτηση του φόρου αυτού εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για τους μισθούς που λαμβάνουν.

Παράδειγμα:

Σε μία Ε.Π.Ε συμμετέχουν δύο εταίροι ο Α. Ανδρέου και ο Β. Βασιλείου με ποσοστό συμμετοχής 50% ο καθένας. Ο εταίρος Α. Ανδρέου είναι και διαχειριστής. Τα κέρδη της χρήσης 2007 είναι 24.000 €. Η Τακτική Γενική Συνέλευση των εταίρων αποφάσισε: α) από τα κέρδη να γίνει η νόμιμη κράτηση 5% για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού και β) το 70% των κερδών που απομένει μετά τον υπολογισμό του φόρου, να καταβληθεί στους εταίρους και το υπόλοιπο να παραμείνει στην εταιρεία ως υπόλοιπο κερδών εις νέον.

Σύμφωνα με τα δεδομένα έχουμε:

α) Υπολογισμός φόρου εισοδήματος που θα καταβάλει η Ε.Π.Ε.

Συνολικά Καθαρά Κέρδη 24.000 €

Άρα 24.000 € χ 25% = 6.000 € Φόρος Κερδών Ε.Π.Ε.

β) Υπολογισμός Τακτικού Αποθεματικού

Καθαρά κέρδη Ισολογισμού 24.000 €

24.000 € χ 5% = 1.200 € Τακτικό Αποθεματικό

γ) Ποσό που διανέμεται στους εταίρους

Καθαρά κέρδη Ισολογισμού 24.000 €

Μείον: Φόρος Κερδών Ε.Π.Ε 6.000 €
Τακτικό Αποθεματικό 1.200 € 7.200 €

Υπόλοιπο 16.800 €

Άρα, 16.800 € χ 70% = 11.760 € είναι το ποσό που διανέμεται στους εταίρους.

δ) Υπολογισμός κερδών εις νέον
16.800 € - 11.760 € = 5.040 €

Οι λογιστικές εγγραφές έχουν ως εξής:

86		ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ	24.000	
86	99	Καθαρά Αποτελέσματα Χρήσεως		
88		ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ		24.000
88	00	Καθαρά Κέρδη Χρήσεως		
		Μεταφορά Κερδών προ φόρων		

88		ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ	6.000	
88	08	Φόρος εισοδήματος		
54		ΥΠΟΧΡ. ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ - ΤΕΛΗ		6.000
54	07	Φόροι Εισ/τος φορ/κών κερδών		
		Αναλογών Φόρος Ε.Π.Ε		

88		ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ	6.000	
88	00	Καθαρά Κέρδη Χρήσης		
88		ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ		6.000
88	08	Φόρος εισοδήματος		
		Μεταφορά φόρου για προσδ/μό Καθ. Κερδ. Χρησ		

88		ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ	18.000	
88	00	Καθαρά Κέρδη Χρήσης		
88		ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ		18.000
88	99	Κέρδη προς Διάθεση		
		Μεταφορά Λογ/σμού Καθ. Κερδ. για Διανομή		

88			ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ	18.000	
88	99		Κέρδη προς Διάθεση		
41			ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ – ΔΙΑΦ. ΑΝ/ΓΗΣ		1.200
41	02		Τακτικό Αποθεματικό		
42			ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΙΣ ΝΕΟ		5.040
42	00		Υπόλοιπο Κερδών εις νέον		
53			ΠΙΣΤΩΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ		11.760
53	14		Βραχυπρ. Υποχρ. προς εταιρ.		
53	14	00	Εταίρος Α. Ανδρέου 5.880		
53	14	01	Εταίρος Β. Βασιλείου 5.880		
			Διανομή Κερδών Χρήσης		

4.10.4 Ερωτήσεις – Ασκήσεις

Στις Ερωτήσεις να διαγραφεί η ερώτηση 5.

Στις Ασκήσεις στο Ζητείται: να διαγραφεί το **α)** ολόκληρο και η αρίθμηση ξεκινά με α, β, γ, δ στα β, γ, δ, ε, αντίστοιχα..

Σημείωση 1:Το ανωτέρω παράδειγμα, το οποίο συνέταξαν οι συγγραφείς του βιβλίου κ.κ. **Γ. Εφραιμίδης και Α. Φίλης** είχε σταλεί −υπό μορφή οδηγιών− στους διδάσκοντες το μάθημα το 2004. Στη σημερινή του μορφή περιλαμβάνει ορισμένες **επιπλέον** αλλαγές συντελεστών, σε σχέση με το ανωτέρω κείμενο του 2004.

Σημείωση 2: Στα Εσπερινά ΕΠΑΛ το μάθημα θα διδάσκεται −σύμφωνα με τη σχετική Υ.Α.− δύο (2) ώρες την εβδομάδα στη Δ΄ τάξη, από το σχ. έτος 2009-10. **Προτείνεται**, η διδασκόμενη ύλη να περιοριστεί στα πέντε πρώτα κεφάλαια. Επιπλέον, από το **3ο** κεφάλαιο να διδαχθεί **μόνον** το **3.1** και το **3.2** και από το **5ο** κεφάλαιο **να μη διδαχτούν** τα: **5.3.4**, **5.4.3** και **5.6.2**.

Σημείωση 3: Στο κείμενο του βιβλίου "***Λογιστική Εταιρειών***" (Ι. Εφραιμίδη − Α. Φίλη, ΟΕΔΒ) να γίνουν οι ακόλουθες διορθώσεις-αλλαγές:

"ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ" : ***ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ - ΑΛΛΑΓΕΣ***

- Σελ. 23 **ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ**
  Να γραφεί: Στην Αθήνα σήμερα την 11 Αυγούστου **2002** …
  αντί του **1999** (παράβαλε. σελ. 24, Διάρκεια εταιρείας: σήμερα 11 Αυγούστου 2002 έως 11 Αυγούστου 2012)
- Σελ. 27 Ποσό **20.000: να γραφεί** στη βοηθητική στήλη, όχι στη Χρέωση
- Σελ. 28 Λογ/σμός **33.03.01** αντί **22.02.01** (Πίνακας: Χρηματικά Διαθέσιμα)
- Σελ. 31 Επειδή δεν πρόκειται για πελάτες της εταιρείας που συστήνεται, αλλά για εισφορά εταίρου (απαιτήσεις από πελάτες του), θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε ή/και τον Α/θμιο λογ/σμό 33: ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ και Β/θμιο λογ/σμό 33.97 – ΕΠΙΣΦΑΛΕΙΣ ΧΡΕΩΣΤΕΣ, **αντί** των ΠΕΛΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΦΑΛΩΝ ΠΕΛΑΤΩΝ
- Σελ. 32 **Να γραφεί:** Λογ/σμός **08.01.00** Εταίρος Δ Λογ. Εισφορ. **Ακιν**.
  αντί του **08.00.00** Εταίρος Δ Λογ. Εισφορ. **Εργ**.
  (στην πίστωση της τελευταίας εγγραφής)
- Σελ. 41 Στον τίτλο της ενότητας 2.5: "Αύξηση – Μείωση Μετοχικού Κεφαλαίου Ο.Ε.", να αντικαταστήσουμε τον όρο "**Μετοχικό Κεφάλαιο**" με τον όρο "**Εταιρικό Κεφάλαιο**"
- Σελ. 47 Στην ενότητα 2.6, στην 5η παράγραφο **να γραφεί:** "Τα κέρδη φορολογούνται με συντελεστή 20%, από 1/1/2007 (αντί 25% που γράφει το βιβλίο) και στην επόμενη παράγραφο **να γραφεί** ο συντελεστής 20% (αντί 25% που γράφει το βιβλίο).
- Σελ. 48 Στο τέλος της 3ης παραγράφου **να γραφεί:** "… με συντελεστή 20%, από 1/1/2007" (**αντί** 25% που γράφει το βιβλίο).
- Σελ. 48 Στον "**ΠΙΝΑΚΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΚΕΡΔΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΦΟΡΟΥ**" να **γίνουν** οι παρακάτω **αλλαγές**, ως εξής:
  7η γραμμή: φόρος εισοδήματος 100.000 χ 20%.....-20.000
  8η γραμμή: υπόλοιπο κερδών……80.000
  10η και 11η γραμμή: Κέρδη ……..60.000

14η γραμμή, στη 2η στήλη στα φορολογημένα κέρδη Ο.Ε. ***να γίνει:*** 60.000χ50%=30.000 και το σύνολο να γίνει 80.000

15η γραμμή, στη 2η στήλη στα φορολογημένα κέρδη Ο.Ε. ***να γίνει:*** 60.000χ30%=18.000 και το σύνολο να γίνει 48.000

16η γραμμή, στη 2η στήλη στα φορολογημένα κέρδη Ο.Ε. ***να γίνει:*** 60.000χ20%=12.000 και το σύνολο **να γίνει** 32.000

17η (τελευταία) γραμμή, στη 2η στήλη στα φορολογημένα κέρδη Ο.Ε. ***να γίνει:*** 60.000 και το σύνολο να γίνει 160.000

- Σελ. 49 **Στο 2ο οριζόντιο τμήμα του πίνακα** να γίνουν οι εξής διορθώσεις:
(88). ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ, **να γραφεί:** 20.000 (**αντί** 25.000)
(88.08). Φόρος εισοδήματος Ν.Π., **να γραφεί:** 20.000 (**αντί** 25.000)
(54). ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ-ΤΕΛΗ, **να γραφεί:** 20.000 (**αντί** 25.000)
(54.07). Φόρος εισοδήματος φορολογικών κερδών, **να γραφεί:** 20.000 (**αντί** 25.000)
Στο 3ο οριζόντιο τμήμα του πίνακα να γίνουν οι εξής διορθώσεις:
(88.08). Φόρος εισοδήματος Ν.Π., **να γραφεί:** 20.000 (**αντί** 25.000)
(88.99). Κέρδη προς διάθεση, **να γραφεί:** 180.000 (**αντί** 175.000)
Στο 4ο οριζόντιο τμήμα του πίνακα να γίνουν οι εξής διορθώσεις:
(88). ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ, **να γραφεί:** 180.000 (**αντί** 175.000)
(88.99). Κέρδη προς διάθεση, **να γραφεί:** 180.000 (**αντί** 175.000)
(33). ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ, , **να γραφεί:** 160.000 (**αντί** 155.000)
(33.07). Δοσολ/κοι λογ/σμοι Εταίρ., **να γραφεί:** 160.000 (**αντί** 155.000)
(33.07.00). Ατομικός Λογ/σμός Η, **να γραφεί:** 80.000 (**αντί** 77.500)
(33.07.01). Ατομικός Λογ/σμός Θ, **να γραφεί:** 48.000 (**αντί** 46.500)
(33.07.02). Ατομικός Λογ/σμός Ι, **να γραφεί:** 32.000 (**αντί** 31.000)

- Σελ. 53 **Να γραφεί:** Λογ/σμός **33.03.02 αντί** του **33.03.03** στον τριτοβάθμιο της χρέωσης της πρώτης εγγραφής

- Σελ. 66 **Εταιρικό κεφάλαιο** (4.5.1)**.** Με το Ν. 3661/2008 άρθρο 16 § 2α, το κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. δεν μπορεί να είναι κατώτερο των 4.500 ευρώ, ολοσχερώς καταβεβλημένο κατά την κατάρτιση της εταιρικής σύμβασης (έναρξη ισχύος από 19-5-2008).

- Σελ. 69 Στον πρώτο πίνακα, στην 4η γραμμή, **να γραφεί:** 40.06 **Εταιρικό Κεφάλαιο**, **αντί Εταιρ. Λογ. Κάλυψης. Κεφαλ.**

- Σελ. 69 Στο δεύτερο παράδειγμα για να είναι η μερίδα πολλαπλάσιο του 30, θα πρέπει να γίνει **600** €, **αντί** των **500** € και οι εισφορές των Α: 25 ετ. μερίδια και του Β: 15 εταιρικά μερίδια. Επίσης, για να καλύπτεται σε μετρητά το ποσό των 9.000 € στην εισφορά, για τον Β **να γραφεί:** εμπορεύματα 3.000€ και μετρητά 6.000€.
Ανάλογες διορθώσεις θα πρέπει να γίνουν στις εγγραφές του παραδείγματος, όπου επίσης στην πίστωση του 40.06.01 είναι λάθος το ποσό της εισφοράς: **9.000** €, **αντί** του σωστού **7.500** €

- Σελ. 70 Δευτεροβάθμιος λογ/σμός **20.00**, **αντί** του 12.00, στη χρέωση της δεύτερης εγγραφής και **33.03.01 Ετ. Β**, **αντί** του **33.03.00 Ετ. Α**, στην πίστωση της ίδιας εγγραφής. Επίσης αν διορθωθούν οι εισφορές (σελ. 69) θα πρέπει να διορθωθεί και ο Ισολογισμός (εμπορεύματα **3.000 €** και χρηματικά διαθέσιμα **9.000 €**)

- Σελ. 71 Στην άσκηση 2 στην προτελευταία γραμμή **να γίνει:** εμπορεύματα 5.000 € (**αντί** 6.000 €)

- Σελ. 77 Λογ/σμός **42.92 αντί** του **42.01**, στην πίστωση της πρώτης εγγραφής
- Σελ. 79 Τρόπος φορολογίας Ε.Π.Ε.: και εδώ θα πρέπει είτε να αναφερθούν οι αλλαγές των συντελεστών φορολόγησης της Ε.Π.Ε. (2004:35%, 2005:32%, 2006:29%, 2007:25%), είτε να αναφέρουμε τον τελευταίο ισχύοντα συντελεστή, δηλαδή 25%
- Σελ. 93 Ερώτηση 2, **300.000 €**, **αντί** του **100.000.000 δρχ**
- Σελ. 98 **Να γραφεί:** Λογ/σμός 40 **ΚΕΦΑΛΑΙΟ**, **αντί ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΙΣ ΝΕΟΝ**
- Σελ. 104 Στην άσκηση 4 (σελ.103-4) διαγράφονται οι περίοδοι από: "Με βάση τα παραπάνω οι μέτοχοι ενεργούν ως εξής: ο Α για την α΄ δόση…έως και ο Γ…εξοφλεί την α΄ δόση με μετρητά".
- Σελ. 104 **Να γραφεί:** Λογ/σμος **16.10 αντί 16.00**
- Σελ. 127 **Να διορθωθεί** ο συντελεστής φορολόγησης της Α.Ε., δηλαδή από 35% **να γίνει** 25% και να ληφθεί υπόψη −ο νέος συντελεστής− στους υπολογισμούς των παραδειγμάτων των επομένων σελίδων
- Σελ. 130 Λογ/σμος 88.08· **να γραφεί: Φόρος Εισοδήματος αντί Καθαρά Αποτελ/τα Χρήσης** στη χρέωση της δεύτερης εγγραφής

Θ. Μαγουλά

«ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ»

(Α΄ Τάξης ΕΠΑ.Λ., Μάθημα Γενικής Παιδείας)

Είναι γνωστό ότι για τη διδασκαλία του γενικού μαθήματος «Αρχές Οικονομίας» της Α΄ τάξης ΕΠΑ.Λ. έχει προταθεί να χρησιμοποιηθεί το βιβλίο «ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ» της Α΄ τάξης 1ου κύκλου του Τομέα Οικονομίας και Διοίκησης των Τ.Ε.Ε.

Δεδομένου ότι το βιβλίο αυτό συγγράφηκε αρχικά για τον Τομέα Οικονομίας και Διοίκησης των Τ.Ε.Ε. κρίνεται αναγκαία η απλούστευση του περιεχομένου με την χρήση διδακτικών μεθοδολογικών προσεγγίσεων και τεχνικών που οδηγούν στην ανακαλυπτική μάθηση.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο βασικός σκοπός του μαθήματος, είναι να κατανοήσει ο μαθητής βασικές οικονομικές έννοιες, απαραίτητες στην καθημερινή τους ζωή.

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Με τη διδασκαλία του μαθήματος επιδιώκεται οι μαθητές :

- Να κατανοήσουν ότι τα (οικονομικά) αγαθά ικανοποιούν ανάγκες.
- Να γνωρίσουν τους βασικούς συντελεστές παραγωγής.
- Να κατανοήσουν ότι η στενότητα πόρων αποτελεί βασικό οικονομικό πρόβλημα..
- Να κατανοήσουν τον νόμο της ζήτησης.
- Να γνωρίσουν τους βασικούς προσδιοριστικούς παράγοντες ζήτησης
- Να κατανοήσουν τον νόμο της προσφοράς.
- Να γνωρίσουν τους βασικούς προσδιοριστικούς παράγοντες προσφοράς.
- Να κατανοήσουν τον τρόπο προσδιορισμού των επιπέδων τιμών.
- Να κατανοήσουν την έννοια και το περιεχόμενο του ΑΕΠ.

- Να κατανοήσουν ότι το ΑΕΠ αποτελεί δείκτη ανάπτυξης / μεγέθυνσης μιας οικονομίας.
- Να γνωρίσουν το φαινόμενο του πληθωρισμού.
- Να κατανοήσουν τις οικονομικές συνέπειες του πληθωρισμού.
- Να γνωρίσουν το φαινόμενο της ανεργίας.
- Να κατανοήσουν τις κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες της ανεργίας.
- Να κατανοήσουν την έννοια και τις λειτουργίες του χρήματος
- Να γνωρίσουν τα διάφορα είδη του χρήματος

ΥΛΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βιβλίο **: «ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ»** των Γ. Κώττη, Α. Πετράκη – Κώττη, κ.ά.

ΚΕΦ. 1 ΒΑΣΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

1. Οι ανάγκες
1.1 Διακρίσεις των αναγκών
1.2 Ιδιότητες των οικονομικών αναγκών
2. Αγαθά
2.1 Διακρίσεις Αγαθών
3. Οι Συντελεστές της παραγωγής
5. Το Οικονομικό κύκλωμα

Ερωτήσεις του κεφαλαίου που αντιστοιχούν στην προαναφερόμενη ύλη

ΚΕΦ. 2 ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

1. Το κύριο οικονομικό πρόβλημα και η Οικονομική Επιστήμη
1.1 Τα επιμέρους οικονομικά προβλήματα
2. Η καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων
2.1 Η έννοια της καμπύλης παραγωγικών δυνατοτήτων.

Ερωτήσεις του κεφαλαίου που αντιστοιχούν στην προαναφερόμενη ύλη

ΚΕΦ. 3 Η ΖΗΤΗΣΗ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

1. Το σύστημα της αγοράς
2. Η ζήτηση προϊόντων
2.1 Γενικά για τη ζήτηση προϊόντων
2.2 Ο νόμος της ζήτησης
2.3 Ατομική και συνολική ζήτηση
2.4 Η καμπύλη ζήτησης
2.5 Άλλοι προσδιοριστικοί παράγοντες της ζήτησης

Ερωτήσεις του κεφαλαίου που αντιστοιχούν στην προαναφερόμενη ύλη

ΚΕΦ. 4 Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

1. Η προσφορά αγαθών και υπηρεσιών
1.1 Γενικά για την προσφορά
1.2 Ο νόμος της προσφοράς
1.3 Ατομική και συνολική προσφορά
1.4 Η καμπύλη προσφοράς
1.5 Άλλοι προσδιοριστικοί παράγοντες της προσφοράς

Ερωτήσεις του κεφαλαίου που αντιστοιχούν στην προαναφερόμενη ύλη

ΚΕΦ. 9 ΕΓΧΩΡΙΟ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ ΚΑΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

1. Η αποτελεσματικότητα της οικονομίας.
2. Ακαθάριστο εθνικό και ακαθάριστο εγχώριο προϊόν

2.1 Έννοια και ορισμός

3. Εθνικό εισόδημα

4.Το ακαθάριστο Εθνικό (ή εγχώριο) προϊόν (ή εισόδημα) ως δείκτης Οικονομικής ευημερίας

5. Η διανομή του εισοδήματος

5.1 Το πρόβλημα της φτώχειας

5.2 Το πρόβλημα της άνισης διανομής του εισοδήματος

Ερωτήσεις του κεφαλαίου που αντιστοιχούν στην προαναφερόμενη ύλη

ΚΕΦ. 10 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ

1. Πληθωρισμός

1.1 Τι είναι πληθωρισμός

1.2 Συνέπειες του πληθωρισμού

2. Ανεργία

2.1 Τι είναι ανεργία

2.3 Οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες της ανεργίας

Ερωτήσεις του κεφαλαίου που αντιστοιχούν στην προαναφερόμενη ύλη

ΚΕΦ. 11 ΧΡΗΜΑ, ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

1. Το χρήμα

1.1 Έννοια και λειτουργίες του χρήματος

1.2 Τα είδη του χρήματος

Ερωτήσεις του κεφαλαίου που αντιστοιχούν στην προαναφερόμενη ύλη

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ

Όπως αναφέρθηκε, κρίνεται αναγκαία η απλούστευση του περιεχομένου με την χρήση διδακτικών μεθοδολογικών προσεγγίσεων και τεχνικών που οδηγούν κυρίως στην ανακαλυπτική μάθηση.Προτείνονται:

- η εφαρμογή «**σχεδίων εργασίας»** (projects) και τεχνικών **«μελέτης περίπτωσης**» (case studies) για την κατανόηση για παράδειγμα,του νόμου προσφοράς και ζήτησης καθώς και των φαινομένων του πληθωρισμού και της ανεργίας.
- **Επεξεργασία πινάκων και διαγραμμάτων**, δεδομένου ότι τα διαγράμματα, μαζί με άλλο χρήσιμο υλικό, αποτελούν κείμενα που συμβάλλουν στην καλλιέργεια των δεξιοτήτων κριτικής ανάγνωσης των πληροφοριών
- η χρήση συζήτησης σε ομάδες ή και ανά ζεύγη, καταιγισμός ιδεών, προβολή οπτικοακουστικού υλικού.
- η ενθάρρυνση των μαθητών να διατηρούν και να ενημερώνουν λεξικό οικονομικών όρων.
- η πραγματοποίηση ασκήσεων προσομοίωσης, παιχνιδιών ρόλων (π.χ. δημιουργία σεναρίων με θέματα σχετικά με την ανεργία κ.α).
- συνεργασία με φορείς απασχόλησης για ανάπτυξη θεμάτων σχετικών με την ανεργία των νέων

- διοργανώσεις ημερίδων από τους μαθητές για ενημέρωση σε θέματα σχετικά με τις συνθήκες απασχόλησης/ ανεργίας, τη διανομή εισοδήματος, το χρηματοπιστωτικό σύστημα
- χρήση του διαδικτύου και του τύπου για άντληση πληροφοριών και επικαιροποίηση των πραγματευόμενων θεμάτων

.

Σημειώνεται ότι η συλλογή στατιστικών στοιχείων με σκοπό την συγκριτική μελέτη θεωρείται απαραίτητη για την επίτευξη του σκοπού του μαθήματος.

Ιδιαίτερα σημαντική για την εμπέδωση των οικονομικών εννοιών και την σύνδεση τους με την καθημερινότητα κρίνεται η βιωματική διδασκαλία μέσω της υλοποίησης της δραστηριότητας «Οικονομία-Επιχειρηματικότητα» όπως αυτή περιγράφεται στο ΦΕΚ 1254/τ.Β/7-09-2005.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Απαραίτητο συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό για την κατανόηση των βασικών οικονομικών εννοιών αποτελούν τα βιβλία μαθητή «Οικονομία και Εγώ» και «Οικονομία – Επιχειρηματικότητα» καθώς και τα αντίστοιχα βιβλία καθηγητή: «Οικονομία και Εγώ: Διδακτικές Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις» και «Οικονομία – Επιχειρηματικότητα: Διδακτικές Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις» που έχουν παραχθεί από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και διανέμονται μέσω ΟΕΔΒ.

Επίσης ως συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό για την κατανόηση της έννοιας του πληθωρισμού προτείνεται το εκπαιδευτικό υλικό (βιβλίο μαθητή και βιβλίο καθηγητή) με τίτλο: «Σταθερότητα των τιμών: γιατί είναι σημαντική για σένα;» που έχει παραχθεί από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και έχει εγκριθεί από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο για αποστολή στα σχολεία .

Χρήσιμα για την επίτευξη των στόχων του μαθήματος είναι διάφορα έντυπα όπως για παράδειγμα είναι τα έντυπα του OECD, EUROSTAT, Ε.Ε, ΕΣΥΕ και εφημερίδες, που περιέχουν στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον δείκτη ΑΕΠ, τα ποσοστά ανεργίας, τον πληθωρισμό κ.ά.

Χρήσιμες ιστοσελίδες :

http://www.bankofgreece.gr Κεντρική Τράπεζα της Ελλάδος
http://www.inka.gr Γενική Ομοσπονδία Καταναλωτών Ελλάδος
http://www.ecb.int Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
http://www.statistics.gr Εθνική Στατιστική Υπηρεσία
http://www.mof-glk.gr Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
http://www.mnec.gr/el Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών
http://epp.eurostat.ec.europa.eu EUROSTAT
http://europa.eu Ευρωπαϊκή Ένωση

«ΑΡΧΕΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ»

(Β' Τάξης ΕΠΑ.Λ., Τομέας Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών)

1. Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ

Η λογιστική είναι μια επιστήμη, η οποία ύστερα από πολλές θεωρητικές συζητήσεις στο τέλος του 19ου αιώνα εντάχθηκε στο ευρύτερο πλαίσιο του Οικονομικού Λογισμού. Η Λογιστική παρέχει στις οικονομικές μονάδες την «πληροφοριακή θωράκιση» που τις βοηθά στην επίτευξη κατά τον καλύτερο τρόπο του στόχου τους.

Για τη διδασκαλία της Λογιστικής απαιτείται συνδυασμός της επαγωγικής και της παραγωγικής μεθόδου, δηλαδή σύνθεση του όλου από το μέρος, όπως, π.χ., του ισολογισμού από τους λογαριασμούς, καθώς και ανάλυση σε μέρη από το

σύνολο, όπως π.χ. ο εντοπισμός κάποιου λογαριασμού ή κάποιου συνδυασμού λογαριασμών από τον ισολογισμό.

Στη Λογιστική η βαθμιαία ανάπτυξη των εννοιών μπορεί να πραγματοποιηθεί αμφίδρομα. Για παράδειγμα, έχει επικρατήσει πρώτα να διδάσκουμε την έννοια, τη δομή και τη σημασία του ισολογισμού, να τεκμηριώνουμε τη θεμελιώδη ισότητα της διπλογραφίας **Ε=ΠΠ+ΚΠ** και μετά να προχωρούμε στην έννοια των λογαριασμών και στην ανάλυση των λογιστικών γεγονότων. Μετά λοιπόν την ανάλυση και την κατηγοριοποίηση, καθώς και την καταγραφή των λογιστικών γεγονότων σ' αυτούς επανερχόμαστε στον τρόπο σύνταξης των ισολογισμών.

Ο διδάσκων προτείνεται να χρησιμοποιεί παραδείγματα από την καθημερινότητα και να πείθει ότι το μάθημα είναι εύκολο και ιδιαίτερα χρήσιμο στην καθημερινή του ζωή.

2. ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ «ΑΡΧΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ» ΚΑΙ Η ΔΟΜΗ ΤΟΥ

Το βιβλίο «Αρχές Λογιστικής» των Κοντάκου Α. χωρίζεται σε δυο μέρη.

Στο πρώτο μέρος (στα 6 πρώτα κεφάλαια) δίνονται προοδευτικά οι βασικές έννοιες:

I. Περιουσία, διακρίσεις και υποδιακρίσεις της.
II. Προσδιορισμός της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης (απογραφή και ισολογισμός).
III. Μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων, παρακολούθηση των μεταβολών (διαδοχικοί ισολογισμοί, λογαριασμοί), προσδιορισμός του αποτελέσματος που προέκυψε.
IV. Διπλογραφική μέθοδος, καταγραφή των λογιστικών γεγονότων στο ημερολόγιο και καταχώριση των μεταβολών που επέρχονται απ' αυτά στους λογαριασμούς του Γενικού Καθολικού. Ανάλυση των λογιστικών γεγονότων. Ισοζύγια λογαριασμών Γενικού Καθολικού.
V. Παραπέρα ανάλυση του μοναδικού λογαριασμού «Κεφάλαιο» και προσδιορισμός του αποτελέσματος με το λογαριασμό «Αποτελέσματα Χρήσης».
VI. Διάκριση των λογαριασμών κατά μέγεθος, λογιστικός χειρισμός τους και ισοζύγια λογαριασμών αναλυτικών καθολικών.

Τα περιουσιακά στοιχεία και οι λογαριασμοί τους, καθώς επίσης και η διάρθρωση της περιουσίας, δίνονται σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ., σε μεγάλο βαθμό από την αρχή.

Στο Κεφ. 5 δίνεται ένα ολοκληρωμένο λογιστικό κύκλωμα (άνοιγμα βιβλίων μιας χρήσης, παρακολούθηση των λογιστικών γεγονότων, προσδιορισμός του αποτελέσματος, σύνταξη του ισολογισμού, κλείσιμο των βιβλίων). Ήδη στο Κεφ. 3 κατά την εφαρμογή της τήρησης των λογαριασμών έχει λειτουργήσει ένα απλό λογιστικό κύκλωμα.

Στο δεύτερο μέρος δίνονται:

Α. Η ανάλυση των λογαριασμών ως προς το περιεχόμενο τους.

Μεταξύ άλλων, στο μέρος αυτό γίνεται ο λογιστικός χειρισμός

ι) Των αποθεμάτων υλικών αγαθών, όπως των εμπορευμάτων, των πρώτων και βοηθητικών υλών κ.τ.λ. με τη λειτουργία των λογαριασμών αξιών (ομάδα 2 του Ε.Γ.Λ.Σ. για τα αποθέματα, αρχικά και τελικά, καθώς και τις αγορές κατά τη διάρκεια της χρήσης μαζί με τις επιστροφές-εκπτώσεις αγορών).

ιι) Των λογαριασμών εσόδων (λογαριασμοί 70-73 του Ε.Γ.Λ.Σ. για τις πωλήσεις, επιστροφές-εκπτώσεις πωλήσεων).

ιιι) Των λογαριασμών εκμετάλλευσης, όπου μεταφέρονται τα αρχικά αποθέματα, οι καθαρές αγορές χρήσης, οι καθαρές πωλήσεις χρήσεις και εμφανίζονται τα τελικά αποθέματα.

Β. Τα λογιστικά βιβλία και στοιχεία.

Γ. Τα λογιστικά σφάλματα.

Δ. Οι λογιστικές εργασίες τέλους χρήσης.

Ε. Οι βασικοί σκοποί και η διάρθρωση του Ε.Γ.Λ.Σ.

3. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ «ΑΡΧΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Είναι απαραίτητο να κατανοήσουν οι μαθητές τα χαρακτηριστικά στοιχεία της επιχείρησης, επειδή από αυτό εξαρτάται η κατανόηση του ρόλου του επιχειρηματία. Είναι αναγκαίο να καταλάβουν οι μαθητές ότι, όταν η επιχείρηση πραγματοποιεί κέρδος, αυτό το οφείλει στο φορέα της ενώ, όταν προκύπτει ζημιά, μειώνεται η υποχρέωση της προς το φορέα. Σ' αυτό το σημείο σχηματίζει ο μαθητής εικόνα για την περιουσία της επιχείρησης. Είναι απαραίτητο λοιπόν να κατανοήσουν οι μαθητές πού ανήκουν τα περιουσιακά στοιχεία που κατέχει η επιχείρηση, ποιες μπορεί να είναι οι απαιτήσεις της και ποιες οι υποχρεώσεις της προς τρίτους και προς το φορέα της.

Πρέπει να καταλάβουν οι μαθητές την ισότητα του Ενεργητικού και του Παθητικού (παράδειγμα παραγρ. 1.3.2). Οι διακρίσεις του Ενεργητικού και του Παθητικού έχουν στόχο να γνωρίζουν καλύτερα τη βασική ενότητα για την περιουσία και τις διακρίσεις της γι αυτό προτείνεται να γίνουν οι απαραίτητες εφαρμογές από τον καθηγητή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η απογραφή συμβάλλει στην εμπέδωση των διακρίσεων και των υποδιακρίσεων. Προτείνονται μία ή δύο απλές εφαρμογές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Οι μετασχηματισμοί των περιουσιακών στοιχείων αποτελούν βασική ενότητα του μαθήματος και γι αυτό προτείνεται να αφιερωθεί αρκετός χρόνος. Άξονας αναφοράς είναι η γνωστή ισότητα Ε=ΠΠ + ΚΠ, με την οποία επαληθεύονται οι απλοί μετασχηματισμοί. Διευκρινίζεται ότι απλοί μετασχηματισμοί δεν μπορούν να υπάρχουν, εάν μετά το λογιστικό γεγονός που τους προκάλεσε δεν εξακολουθεί να ισχύει η παραπάνω σχέση (+Εν. δε γίνεται με -ΠΠ ή -ΚΠ).

Οι διαδοχικοί ισολογισμοί χρησιμεύουν για τη διαπίστωση των μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων που επέρχονται ύστερα από κάθε λογιστικό γεγονός. Με τα ίδια δεδομένα προτείνεται να γίνεται και ο προσδιορισμός του αποτελέσματος (ως διαφοράς τελικής και αρχικής ΚΠ).

Κλειδί για τη λειτουργία των λογαριασμών είναι οι κανόνες λειτουργίας τους και το δεδομένο ότι η δημιουργία ενός περιουσιακού στοιχείου είναι αύξηση του (από το μηδέν). Από τον ισολογισμό, στον οποίο εμφανίζονται περιληπτικά τα περιουσιακά στοιχεία σε μια δεδομένη στιγμή, προκύπτει η αναγκαιότητα να ανοιχθούν λογαριασμοί για την παρακολούθηση των μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων. Με βάση αυτά ο μαθητής εύκολα, σύμφωνα με τους κανόνες λειτουργίας

των λογαριασμών, ανοίγει τους λογαριασμούς του Ενεργητικού με χρέωση και του Παθητικού με πίστωση και είναι σε θέση να τους λειτουργήσει στη συνέχεια.

Κατά την εφαρμογή της τήρησης των λογαριασμών λειτουργεί το πρώτο απλό λογιστικό κύκλωμα (Άνοιγμα λογαριασμών από τον ισολογισμό, παρακολούθηση των μεταβολών που επέρχονται από τα λογιστικά γεγονότα με τους λογαριασμούς, προσδιορισμός του αποτελέσματος που προέκυψε στη διάρκεια της περιόδου ως διαφοράς της τελικής και της αρχικής ΚΠ, σύνταξη του ισολογισμού στο τέλος της περιόδου από τα υπόλοιπα των λογαριασμών, με την προϋπόθεση ότι αυτά συμφωνούν με την απογραφή).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Το Ημερολόγιο να διδάσκεται συγχρόνως με το Γενικό Καθολικό (ένας ή δύο λογαριασμοί μπορούν να τηρηθούν με πλήρη μορφή, ενώ οι υπόλοιποι να είναι σε σχήμα Τ, για να είναι πιο άνετο το μάθημα). Προτείνεται να ακολουθήσει η σύνταξη του Ισοζυγίου των λογαριασμών του Γενικού Καθολικού, προκειμένου να διαπιστωθεί η συμφωνία Ημερολογίου και λογαριασμών του Γενικού Καθολικού. Τρία ή τέσσερα λογιστικά γεγονότα είναι αρκετά στο πλαίσιο δύο διδακτικών ωρών για τα παραπάνω, όπως η παρακάτω εφαρμογή.

«Στην ατομική επιχείρηση του Α. Ανδρέου ο ισολογισμός της στις 31-12-1998 έχει ως εξής:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31-12-1998

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Εμπορεύματα	20000	Ι	Κεφάλαιο	30000
Ταμείο	10000			-_
	30000			30000

Στη νέα χρήση γίνονται στην επιχείρηση τα παρακάτω λογιστικά γεγονότα:

Στις 2-1-1999: Αγορά εμπορευμάτων από τον Δ. Δημητρίου (τιμολόγιο του Νο 3/2-1-1999) αξίας 5000 ευρώ με πίστωση.

Στις 3-1-1999: Πληρωμή του ενοικίου 1500 ευρώ (Απ. Πληρ. Νο 1/3-1-1999).

Στις 5-1-1999: Πώληση εμπορευμάτων (τιμολόγιο μας Νο 1/5-1-1999) στον Β. Βασιλείου, αξίας (κόστους) 2500 ευρώ αντί 4000 ευρώ τα μισά με μετρητά (Απόδ. Εισπρ. Νο 1/5-1-1999) και τα άλλα μισά με πίστωση.

Να καταχωρίσετε τον αρχικό ισολογισμό και τα παραπάνω λογιστικά γεγονότα στο Ημερολόγιο, να ενημερώσετε από το ημερολόγιο τους λογαριασμούς του Γενικού Καθολικού, να συντάξετε το ισοζύγιο των λογαριασμών του Γενικού Καθολικού και να προβείτε στον έλεγχο των απαραίτητων αριθμητικών συμφωνιών».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Οι εφαρμογές να είναι σύντομες, για να μπορούν να γίνουν και οι καταστάσεις συμφωνίας των αναλυτικών καθολικών.

4. ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ.

Η Λογιστική παρέχει τη δυνατότητα να εξετάσουμε τους μαθητές σε μεγάλο μέρος της ύλης με ασκήσεις. Προτείνεται οι ασκήσεις να καλύπτουν ένα ολοκληρωμένο κύκλωμα λογιστικών εργασιών με κλιμάκωση στο βαθμό δυσκολίας,

η οποία θα επιτρέπει την αξιολόγηση του μαθητή από το διδάσκοντα, καθώς και την αξιολόγηση του βαθμού κατανόησης του μαθήματος από αυτόν. Τα θέματα προτείνεται να είναι απλά και σαφή. Το ίδιο και οι εργασίες.

«ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ Ι»

(Γ' Τάξης ΕΠΑ.Λ., Μάθημα Επιλογής Γενικής Παιδείας)

Σημειώνεται ότι για το μάθημα «Αρχές Οικονομικής Θεωρίας» (Μάθημα γενικής παιδείας επιλογής, Γ' Τάξης ΕΠΑ.Λ.) υπάρχει εκπαιδευτικό υλικό που αποτελείται από Βιβλίο μαθητή και αντίστοιχο βιβλίο για τον καθηγητή. Ενδείκνυται ο διδάσκων να λαμβάνει υπόψη του το περιεχόμενο του βιβλίο καθηγητή πριν από την έναρξη της διδασκαλίας του μαθήματος.

Επισημαίνεται ότι το βιβλίο καθηγητή για το μάθημα «Αρχές Οικονομικής Θεωρίας» βρίσκεται αναρτημένο στον κόμβο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

«ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΙΙ»

(Γ' Τάξης ΕΠΑ.Λ., Μάθημα των Ειδικοτήτων: «Υπαλλήλων Διοίκησης και Οικονομικών Υπηρεσιών» και «Υπαλλήλων Τουριστικών Επιχειρήσεων» του Τομέα Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών)

Σας γνωρίζουμε για περαιτέρω διευκρινήσεις σχετικά με την εξεταστέα ύλη του μαθήματος Αρχές Οικονομικής Θεωρίας ΙΙ που εμπεριέχεται στο βιβλίο «Αρχές Οικονομικής Θεωρίας» της Γ' τάξης Γενικού Λυκείου και Β' Κύκλου Τ.Ε.Ε. Τομέα Οικονομίας και Διοίκησης, των Θ. Λιανού, Α. Παπαβασιλείου και Α. Χατζηανδρέου, έκδοση Ο.Ε.Δ.Β. 2007, μπορείτε να ανατρέχετε στο αντίστοιχο βιβλίο καθηγητή το οποίο είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Ειδικότερα για τα παρακάτω κεφάλαια προτείνονται τα ακόλουθα:

Ι) Κεφάλαιο 8ο: «Το Τραπεζικό Σύστημα» (Εκτός της παραγράφου 6 με τίτλο «Η Εκδοτική Τράπεζα» και της παραγράφου 8 με τίτλο «Σχόλια»).

Επειδή παραλείπεται η υποενότητα 6 που αναφέρεται στην εκδοτική τράπεζα, για να γνωρίζουν οι μαθητές το ρόλο και τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Τράπεζας της Ελλάδος προτείνεται να κάνουν σχετικές εργασίες/ μελέτες.

Για την εργασία αυτή μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι ιστοσελίδες της Τράπεζας της Ελλάδας (http://www.bankofgreece.gr) και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (http://www.ecb.eu)

Επίσης κρίνεται σκόπιμο οι μαθητές να κάνουν εργασίες (projects) σχετικά με τα οφέλη και τους κινδύνους των πιστωτικών καρτών καθώς και σχετικά με την ισοτιμία του Ευρώ με άλλα νομίσματα.

ΙΙ) Κεφάλαιο 10ο: «Τα Δημόσια Οικονομικά».

Για την πληρέστερη κατανόηση του κεφαλαίου «Δημόσια Οικονομικά» επιβάλλεται ο καθηγητής να κάνει:

i) δίωρη παρουσίαση των εννοιών: οικονομική ύφεση, οικονομική άνοδος ή άνθηση, πληθωρισμός ανεργία , που αναφέρονται στο κεφάλαιο 9: «Οικονομικές διακυμάνσεις – πληθωρισμός – ανεργία» και,

ii) δίωρη παρουσίαση των εννοιών Α.Ε.Π., Καθαρό Εθνικό Προϊόν, Εθνικό Εισόδημα, Διαθέσιμο Εισόδημα, κατά κεφαλή Α.Ε.Π. και αναφορά στους τρόπους μέτρησης του Α.Ε.Π.

Στο κεφάλαιο αυτό προτείνεται να γίνουν αρκετές εργασίες που αναφέρονται στις Δημόσιες Δαπάνες και στον Κρατικό Προϋπολογισμό. Για τις εργασίες προτείνεται να χρησιμοποιηθούν και οι ιστοσελίδες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (http://www.mof-glk.gr) και του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (http://www.mnec.gr/el) .

ΙΙΙ) Κεφάλαιο 11ο: « Διεθνής Οικονομικές Σχέσεις – Ε.Ε. – Ελληνική Οικονομία».

Το κεφάλαιο αυτό αναφέρει συνοπτικά βασικά θέματα της διεθνοποίησης της οικονομίας, βασικά θέματα της Ε.Ε. καθώς και της Ελληνικής οικονομίας. Η ανάπτυξη των περιεχομένων του κεφαλαίου αυτού γίνεται καλύτερα αν ο καθηγητής ορίσει στους μαθητές πολλές σχετικές ομαδικές ή ατομικές εργασίες (projects).

Ενδεικτικά προτείνουμε θέματα σχετικά με τις συνέπειες της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας, το ηλεκτρονικό εμπόριο, θέματα που αφορούν πολιτικές της Ευρωπαϊκής ένωσης (νομισματική πολιτική κ.ά.) καθώς και θέματα που προϋποθέτουν συγκριτική μελέτη στατιστικών στοιχείων την Ελλάδος με τις υπόλοιπες χώρες μέλη της Ε.Ε. (π.χ. ανεργία νέων, πληθωρισμός, κατά κεφαλή Α.Ε.Π., κλπ.)

Για τις εργασίες αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι ιστοσελίδες της EUROSTAT (http://epp.eurostat.ec.europa.eu), της ΕΣΥΕ (Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδας) (http://www.statistics.gr), και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://europa.eu).

«Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων»

(Γ' Τάξης ΕΠΑ.Λ., Μάθημα των Ειδικοτήτων: «Υπαλλήλων Διοίκησης και Οικονομικών Υπηρεσιών» και «Υπαλλήλων Τουριστικών Επιχειρήσεων» του Τομέα Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών των Ημερησίων Επαγγελματικών Λυκείων)

Το μάθημα «**Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων**» διδάσκεται από το βιβλίο: «**Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων**» των Μ. Βαξεβανίδου, Π. Ρεκλείτη

ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

Οι διδάσκοντες κατανοούν ότι απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή στον προγραμματισμό της ύλης προκειμένου οι μαθητές να κατανοήσουν βασικές έννοιες της επιστήμης της Οργάνωσης και Διοίκησης, στο βαθμό μάλιστα που οι μαθητές δεν έχουν διδαχθεί ανάλογο μάθημα σε προηγούμενες τάξεις.

Η διδασκαλία του μαθήματος "Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων" έχει προβλεφθεί να είναι τρίωρη εβδομαδιαίως. Προτείνεται ύστερα από την ολοκλήρωση της διδασκαλίας του κάθε κεφαλαίου να προβλεφθεί χρόνος, κατά την κρίση πάντα του διδάσκοντος, α) για ανακεφαλαίωση της ύλης και β) για αξιολόγηση των μαθητών.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

Οι καθηγητές προτείνεται να εμπλουτίσουν τη διδασκαλία τους με σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας και εκπαιδευτικές πρακτικές που θα προσελκύσουν το ενδιαφέρον των μαθητών και θα τους βοηθήσουν να κατανοήσουν ευκολότερα το περιεχόμενο του μαθήματος. Ενδεικτικά προτείνεται η συζήτηση σχετικών προβλημάτων στην τάξη, η ανάθεση ατομικών-ομαδικών εργασιών/ερευνών, κλπ.
Σημειώνεται η αναγκαιότητα σύνδεσης εννοιών και θεμάτων του μαθήματος με παραδείγματα και εμπειρίες από την καθημερινή ζωή των μαθητών .

Η εφαρμογή των προαναφερόμενων διδακτικών προσεγγίσεων αναμένεται να συμβάλει στην αύξηση της συμμετοχής των μαθητών στην τάξη, στη δημιουργία θετικής στάσης και στην εστίαση του ενδιαφέροντος των μαθητών απέναντι στο εν λόγω μάθημα.
Επιπροσθέτως, σημειώνεται η αναγκαιότητα εμπλουτισμού των ασκήσεων και των ερωτήσεων που ήδη υπάρχουν στο βιβλίο με κατάλληλες ασκήσεις σύμφωνα με την κρίση των καθηγητών (π.χ. ερωτήσεις σωστού-λάθους, ερωτήσεις αντιστοίχησης, σύντομης απάντησης, κλπ.).
Τέλος, σημειώνεται ότι η εφαρμογή της Σχολικής Δραστηριότητας «Οικονομία-Επιχειρηματικότητα» όπως αυτή περιγράφεται στο ΦΕΚ 1254/τ.Β/7-09-2005 και υλοποιείται στην Α τάξη ΕΠΑΛ/ΓΕΛ συμβάλλει ουσιαστικά στη βιωματική μάθηση βασικών εννοιών του μαθήματος.

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ - ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα "*Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων*" αποτελεί μια απλή εισαγωγή στην Επιστήμη της Οργάνωσης και Διοίκησης (Μάνατζμεντ).

Με τη διδασκαλία του μαθήματος επιδιώκεται να αναπτύξουν οι μαθητές ένα δομημένο εννοιολογικό υπόβαθρο, το οποίο θα τους επιτρέπει να αντιλαμβάνονται και να κατανοούν τις επιχειρήσεις, τους οργανισμούς και την οργάνωση και διοίκηση αυτών. Πιο συγκεκριμένα, επιδιώκεται να κατανοήσουν οι μαθητές :

- Τους λόγους δημιουργίας των επιχειρήσεων και οργανισμών, τα στοιχεία που τις συνθέτουν και τις σχέσεις τους με το περιβάλλον
- Τις κύριες επιχειρησιακές λειτουργίες
- Τη σπουδαιότητα και το περιεχόμενο της οργάνωσης και διοίκησης και τις διοικητικές λειτουργίες
- Τη σπουδαιότητα και το περιεχόμενο της οργάνωσης και των λειτουργιών διοίκησης .
- Τον προσανατολισμό ως προς το περιεχόμενο των επαγγελμάτων στο χώρο διοίκησης επιχειρήσεων.

ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Οι διδάσκοντες πριν εξασφαλίσουν τη διάθεση των μαθητών για προσπάθεια στο συγκεκριμένο μάθημα πρέπει να τους πείσουν για τα οφέλη του συγκεκριμένου μαθήματος.

Παρακάτω παραθέτουμε ενδεικτικά μερικές ιδέες-προτάσεις τις οποίες μπορούν να διαμορφώσουν ή να εμπλουτίσουν αντίστοιχα οι διδάσκοντες:

- Οι έννοιες και οι αρχές του μαθήματος είναι καθημερινά εφαρμόσιμες από όλους τους ανθρώπους στην προσωπική, οικονομική και κοινωνική τους ζωή (π.χ. οργάνωση μιας εκδρομής, επικοινωνία με γονείς ή φιλικά πρόσωπα, λήψη εκπαιδευτικών και επαγγελματικών αποφάσεων, κλπ.).
- Το συγκεκριμένο μάθημα είναι ένα σύγχρονο, επίκαιρο και ιδιαίτερα πρωτοποριακό μάθημα, το οποίο θα προσφέρει στους μαθητές σημαντικά εφόδια για μια επιτυχημένη προσωπική και επαγγελματική ζωή.
- Οι γνώσεις και οι εμπειρίες που θα αποκτήσουν οι μαθητές στα πλαίσια αυτού του μαθήματος θα τους βοηθήσει να αναπτύξουν χρήσιμες κοινωνικές δεξιότητες απαραίτητες στη σημερινή κοινωνία και στη σύγχρονη αγορά εργασίας. Στο πλαίσιο του μαθήματος καλλιεργούνται δεξιότητες:
  - *Επικοινωνίας*
  - *Συνεργασίας*
  - Οργάνωσης και προγραμματισμού (π.χ. μιας οικονομικής δραστηριότητας, ενός έργου, της μελέτης, του προσωπικού χρόνου, κλπ.)
  - *Ανάπτυξης του ομαδικού πνεύματος*
  - *Ανάπτυξης πρωτοβουλιών*
  - *Ευελιξίας*
  - *Καινοτομίας*
  - *Λήψης αποφάσεων*
  - *Ηγεσίας*

Αντιλαμβάνεται κανείς ότι η απόκτηση έστω μερικών ή και όλων από τις προαναφερόμενες δεξιότητες, αποτελούν το κλειδί για την επιτυχία σε ένα κόσμο τόσο ανταγωνιστικό και απαιτητικό όπως είναι η κοινωνία της νέας Οικονομίας και των νέων τεχνολογιών (πληροφορική). Στην κοινωνία της γνώσης καλούνται να διεκδικήσουν μια καλύτερη ζωή προσωπική και επαγγελματική, οι σημερινοί μαθητές και το μάθημα "Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων" –όπως προτείνεται να διδαχθεί- αναμένεται να υποστηρίξει αυτή τους τη προσπάθεια διότι:

- Το μάθημα "Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων" θα βοηθήσει τους μαθητές να κατανοήσουν καλύτερα τον εαυτό τους (αυτογνωσία).
- Στα πλαίσια του μαθήματος αυτού θα βοηθηθούν οι μαθητές στην μελλοντική τους ένταξη και προσαρμογή στο ρόλο του εργαζόμενου, αφού θα γνωρίζουν καλύτερα τι είναι οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί μέσα στους οποίους είτε θα εργαστούν είτε θα αναπτύξουν συνεργασία στο μέλλον.
- Στα πλαίσια του μαθήματος οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με την Επιστήμη της Οργάνωσης και Διοίκησης (Μάνατζμεντ) και να διαπιστώσουν οι ίδιοι εάν τους ενδιαφέρει το αντικείμενο αυτό.

ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ

Ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος «Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων», μάθημα επαγγελματικής εκπαίδευσης των ειδικοτήτων «Υπαλλήλων Διοίκησης και Οικονομικών Υπηρεσιών» και «Υπαλλήλων Τουριστικών Επιχειρήσεων» του Τομέα Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών της Γ' τάξης των Ημερησίων Επαγγελματικών Λυκείων γίνεται σύμφωνα με το Άρθρο 13 του Π.Δ. 50/2008 (ΦΕΚ 81 τ.Α΄/8-5-08). Δηλαδή:

Τα θέματα των εξετάσεων λαμβάνονται από την ύλη που έχει οριστεί ως εξεταστέα για το μάθημα. Οι ερωτήσεις ελέγχουν ευρύ φάσμα διδακτικών στόχων και είναι κλιμακούμενου βαθμού δυσκολίας. Οι μαθητές απαντούν υποχρεωτικά σε όλα τα θέματα.

Οι ερωτήσεις ταξινομούνται σε δύο κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει ερωτήσεις (όχι λιγότερες από δύο) που μπορούν να αναλύονται σε υποερωτήματα με σκοπό τον έλεγχο της κατανόησης της διδαχθείσας ύλης και η δεύτερη κατηγορία μπορεί να περιλαμβάνει (όχι λιγότερες από δύο) ερωτήσεις που θα ελέγχουν την κριτική τους σκέψη και την ικανότητα εφαρμογής της αποκτηθείσας γνώσης.

Η βαθμολογία κατανέμεται κατά 50% στην πρώτη κατηγορία και 50% στη δεύτερη. Σε περίπτωση κατά την οποία ένα θέμα αναλύεται σε υποερωτήματα, η βαθμολογία που προβλέπεται γι΄ αυτό κατανέμεται ισότιμα στις επιμέρους ερωτήσεις, εκτός εάν κατά την ανακοίνωση των θεμάτων καθορίζεται διαφορετικός βαθμός για κάθε μια από αυτές.

«ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ»
(Γ' τάξη ΕΠΑΛ, Τομέας Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών,
Ειδικότητα: "Υπαλλήλων Τουριστικών Επιχειρήσεων".
Ώρες διδασκαλίας, 2Θ + 2Ε /εβδομάδα**)**

Σκοπός του μαθήματος «Λειτουργίες Ξενοδοχειακών Μονάδων» της Γ' τάξης ΕΠΑΛ της ειδικότητας Υπαλλήλων Τουριστικών Επιχειρήσεων, είναι οι μαθητές/τριες:

- Να γνωρίσουν τον τρόπο λειτουργίας των διαφόρων τμημάτων ενός ξενοδοχείου.
- Να περιγράφουν την πολύπλευρη λειτουργική φύση των παρεχόμενων υπηρεσιών μιας ξενοδοχειακής μονάδας.
- Να προσεγγίσουν τις μεθοδολογίες παροχής υπηρεσιών που εφαρμόζονται από τα ξενοδοχεία για την ικανοποίηση των αναγκών και επιθυμιών των πελατών.
- Να διακρίνουν τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις που έχει ένας εργαζόμενος/η σε όλα τα τμήματα ενός ξενοδοχείου.
- Να αναπτύξουν μια βασική επαγγελματική συμπεριφορά που είναι προαπαιτούμενο προσόν απασχολουμένου σε ξενοδοχειακές μονάδες.
- Να εφαρμόζουν τις κατάλληλες τεχνικές (επιπέδου βασικής επαγγελματικής εκπαίδευσης), σε αντίστοιχες εργασίες τμημάτων ξενοδοχείου, για την αρτιότερη παροχή υπηρεσιών των πελατών/τουριστών.
- Να εξοικειωθούν με τις διαδικασίες που ακολουθούνται από τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια λειτουργίας τους, ώστε να διευκολυνθεί η αρχική τους επαγγελματική ένταξη στο ξενοδοχειακό εργασιακό περιβάλλον.

Διδακτέα ύλη του μαθήματος, αποτελεί **ολόκληρο το βιβλίο μαθητή** σύμφωνα με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών, με τίτλο ***«Λειτουργίες Ξενοδοχειακών Μονάδων»*** καθώς και ο ***Εργαστηριακός Οδηγός*** (ξεχωριστό τεύχος), **των Δρόσου Μ., Φιοράκη Μ. και Θεοδώρου Α., έκδοση Ο.Ε.Δ.Β., 2003**.

Η διδασκαλία του μαθήματος, εκτός της παραδοσιακής διάλεξης και των πρακτικών ασκήσεων στην τάξη μπορεί να εμπλουτιστεί με διάφορες δραστηριότητες όπως:

- Χρήση εποπτικού υλικού με αντικείμενο τους χώρους ξενοδοχείων (διαφάνειες, φωτογραφίες, περιοδικά κτλ.) και επισιτιστικών μονάδων, το οποίο είτε θα παρουσιάσει ο καθηγητής, είτε μπορεί να αναζητήσουν οι ίδιοι οι μαθητές από διάφορες πηγές.
- Προβολή σχετικών βιντεοταινιών.
- Πρόσκληση στο σχολείο διοικητικού στελέχους ξενοδοχειακής μονάδας ή διευθυντικού στελέχους εστιατορίου (F&B Manager, Maitre) ξενοδοχειακής μονάδας της περιοχής και συζήτηση με τους μαθητές στην αίθουσα.
- Διοργάνωση και πραγματοποίηση επισκέψεων σε ξενοδοχειακές μονάδες της περιοχής και ξενάγηση των μαθητών κυρίως στα τμήματα Υποδοχής & Επισιτισμού σε συνδυασμό με ασκήσεις στο εργαστήριο, ανάλογα με την τρέχουσα ύλη των θεματικών υποενοτήτων που διδάσκονται και που απαιτούν εργαστηριακές εφαρμογές. Επίσης οι μαθητές μόνοι τους ή σε ομάδες μπορούν να επισκεφθούν ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και να προμηθευτούν ποικίλο υλικό σχετικού με τα τμήματα του ξενοδοχείου που

στη συνέχεια θα συγκεντρωθεί και θα ταξινομηθεί με την εποπτεία του εκπαιδευτικού και θα αποτελέσει μέρος του εποπτικού υλικού των διαφόρων διδακτικών ενοτήτων.

- Παρουσίαση και επίδειξη από τον εκπαιδευτικό, σχετικών εγγράφων, κλπ.
- Χρήση διαφανειών εκπαιδευτικού/ενημερωτικού περιεχομένου.
- Προσομοίωση ρόλων.
- Επίσκεψη και ξενάγηση σε αυτόνομο συνεδριακό κέντρο ή σε ξενοδοχείο που έχει δυνατότητα οργάνωσης και διεξαγωγής συνεδρίων.

«ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ-ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΙ ΝΑΥΛΟΙ-ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΠΑΚΕΤΑ»

(Γ΄ τάξη ΕΠΑΛ, Τομέας Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών,
Ειδικότητα: "Υπαλλήλων Τουριστικών Επιχειρήσεων ".
Ώρες διδασκαλίας, στα ημερήσια ΕΠΑΛ, 3ω/εβδομάδα)

Σκοπός του μαθήματος «Λειτουργίες Τουριστικών Γραφείων, Τουριστικοί Ναύλοι, Τουριστικά Πακέτα» της Γ΄ τάξης ΕΠΑΛ, είναι οι μαθητές/τριες:

- Να γνωρίσουν τον τρόπο λειτουργίας των Τουριστικών Γραφείων.
- Να κατανοήσουν τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν τα Τουριστικά Γραφεία στην ικανοποίηση των αναγκών και επιθυμιών των μετακινούμενων τουριστών.
- Να συνειδητοποιήσουν την πολυσύνθετη λειτουργική φύση των παρεχόμενων υπηρεσιών ενός Τουριστικού Γραφείου.
- Να προσεγγίσουν τη μεθοδολογία παροχής υπηρεσιών που χρησιμοποιούν τα Τουριστικά Γραφεία.
- Να εφαρμόζουν τις βασικές διαδικασίες για την εξυπηρέτηση των πελατών που απευθύνονται σε ένα Τουριστικό Γραφείο.
- Να αποκτήσουν τις βασικές γνώσεις και να αναπτύξουν ικανότητες απαραίτητες για την παροχή βασικών υπηρεσιών, απαραίτητων για την αρχική ένταξη στο εργασιακό περιβάλλον των Τουριστικών Γραφείων.

Διδακτέα ύλη του μαθήματος αποτελεί ολόκληρο το βιβλίο μαθητή με τίτλο: «***Λειτουργίες Τουριστικών Γραφείων***» των **Μπουρδή Μ., Καπέλλα Στ.** και **Ευσταθίου Π., εκδόσεις Ο.Ε.Δ.Β., 2003**.

Η διδασκαλία του μαθήματος, εκτός της παραδοσιακής διάλεξης και των πρακτικών ασκήσεων στην τάξη μπορεί να εμπλουτιστεί με διάφορες δραστηριότητες, όπως:

- Επίσκεψη και ξενάγηση σε Τουριστικό Γραφείο της περιοχής και σε σχετικές τουριστικές εκθέσεις.
- Αποδελτίωση και συλλογή υλικού από τους μαθητές, με θεματολογία σχετική με τα Τουριστικά Γραφεία
- Χρήση εποπτικού υλικού με αντικείμενο τους χώρους Τουριστικών Γραφείων (διαφάνειες, φωτογραφίες, περιοδικά, video) για κάθε ένα από τα είδη τους.
- Επισκέψεις σε χώρους μαζικής μεταφοράς επιβατών (αεροδρόμια, λιμάνια, μαρίνες, κλπ.).
- Επισκέψεις και ξεναγήσεις σε πιστοποιημένο από την Ι.Α.Τ.Α. Τουριστικό Γραφείο, σε γραφείο αεροπορικής εταιρίας, σε ναυτιλιακό πρακτορείο, σε εκδοτήρια αεροδρομίου.
- Πρόσκληση στο σχολείο, διευθυντικού στελέχους ή αντιπροσώπου Τουριστικού Γραφείου διακίνησης μαζικού τουρισμού.
- Προσομοιώσεις ρόλων.

- Συλλογή και επίδειξη σχετικού ενημερωτικού υλικού από διαφημιστικά φυλλάδια, εφημερίδες, περιοδικά, ή από εκπαιδευτικές επισκέψεις.
- Πρόσκληση στο σχολείο και συζήτηση με τους μαθητές εργαζομένου σε Τουριστικό Γραφείο, Αεροπορική Εταιρία, γραφείο Yachting-Cruising, κ.λπ.

Π. Μάραντος
Κύριε Πρόεδρε,
Για τα μαθήματα τα οποία εποπτεύω, σας καταθέτω τις παρακάτω οδηγίες διδασκαλίας που αφορούν τα Ημερήσια και Εσπερινά ΕΠΑΛ, για το σχολικό έτος 2009-2010.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΛ

- ΚΥΚΛΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ -

Μάθημα: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΈΝΩΣΗ (ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ)

Το μάθημα αυτό είναι 2ωρο, θεωρητικό, διδάσκεται στην Α΄ τάξη των Ημερησίων και των Εσπερινών ΕΠΑΛ αντίστοιχα.

Σκοπός του μαθήματος είναι οι μαθητές να γνωρίσουν τους θεσμούς και τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της. Να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη συμμετοχής του κράτους και των πολιτών στην διαδικασία της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Να αποκτήσουν γνώσεις και κριτική ικανότητα, ώστε να κατανοούν, να αναλύουν και να ερμηνεύουν τα γεγονότα, τις σχέσεις και τις εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επιπρόσθετα, το μάθημα «Ευρωπαϊκή Ένωση-Θεσμοί και Πολιτικές» έχει στόχους, οι μαθητές να:

- **γνωρίσουν** τους βασικούς σταθμούς της πορείας της Ένωσης από τις απαρχές μέχρι σήμερα,
- **διαπιστώσουν** τα κοινά πολιτισμικά χαρακτηριστικά της Ένωσης,
- **συνειδητοποιήσουν** την πορεία προς την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση,
- **εξοικειωθούν** με τους βασικούς θεσμούς- όργανα της Ένωσης καθώς και τη λειτουργία τους,
- **κατανοήσουν** τις διάφορες πολιτικές της Ένωσης,
- **διαπιστώσουν** τις πηγές εσόδων και τις κατανομές των εξόδων καθώς και τις βασικές αρχές διαχείρισης,
- **ενδιαφέρονται** για τα μεγάλα προβλήματα της Ένωσης,
- **ενδιαφέρονται** για τη θέση της Ένωσης στον κόσμο καθώς και για το μέλλον της,
- **συμμετέχουν**, ως πολίτες του κράτους και ως πολίτες της Ένωσης, ενεργά στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι,
- **συνειδητοποιήσουν** ότι ως Ευρωπαίοι πολίτες έχουν δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Οι μαθητές διδάσκονται **όλο** το βιβλίο μαθητή «***Θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης***», **(ΟΕΔΒ, έκδοση 2009)**, το οποίο περιέχει τα εξής κεφάλαια:

1. **Ιστορία και αναγκαιότητα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης**
2. **Δομή και λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης**
3. **Αρμοδιότητες και Πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Τα θέματα διδάσκονται με τρόπο ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι του μαθήματος. Ιδιαίτερα τονίζεται ότι η μάθηση πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μια ενεργητική διαδικασία, η οποία συντελείται μέσα από μια διαρκή αλληλεπίδραση του μαθητή με το κοινωνικό-οικονομικό-πολιτικό-πολιτισμικό του περιβάλλον.

Ο **προγραμματισμός της διδακτέας ύλης** (ετήσιος, εξαμηνιαίος, εβδομαδιαίος και ωριαίος), **είναι απαραίτητος**, ώστε αν χρειασθεί να γίνουν έγκαιρα οι αναγκαίες προσαρμογές. Επιπλέον, η εκ μέρους του εκπαιδευτικού ενημέρωση του για το περιεχόμενο των οδηγιών, η γνώση του περιεχομένου του βιβλίου, η εξασφάλιση και η χρήση του αναγκαίου διδακτικού υλικού και εποπτικών μέσων, είναι απαραίτητα για την επίτευξη των διδακτικών στόχων.

Ενδείκνυται να χρησιμοποιηθεί συνδυασμός τεχνικών, όπως η σύντομη εισήγηση, οι ερωτήσεις, η παρώθηση, ο διάλογος, η αντιπαράθεση, η διερεύνηση και η επεξεργασία δεδομένων. Επιπλέον, χρήσιμες μέθοδοι και τεχνικές είναι:

- Η μελέτη πηγών με στόχο την ιστορική και συγκριτική προσέγγιση της γνώσης.
- Η βιωματική προσέγγιση μέσω κατάλληλων ερωτήσεων και δραματοποιημένων διαλόγων.
- Η παρουσίαση επίκαιρων γεγονότων από εφημερίδες, ταινίες, διαδίκτυο κτλ. και η διοργάνωση ομαδικών συζητήσεων, σχετικών με το περιεχόμενο του μαθήματος.
- Η πρόσκληση στο σχολείο δημοσίων προσώπων, ειδικών, εκπροσώπων από την ευρωπαϊκή Επιτροπή και το ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στην Ελλάδα.
- Η μελέτη περιπτώσεων (case studies) διαφόρων θεμάτων της Ε.Ε.
- Η διεξαγωγή μικρής έρευνας με τη χρήση ερωτηματολογίων, συνεντεύξεων, βιβλιογραφίας, κτλ., για τη διερεύνηση ενός ζητήματος ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, η ανάλυση και η διατύπωση προτάσεων για την αντιμετώπισή του.
- Η δημιουργία και παρουσίαση σχεδίων εργασίας (project) σχετικών με θέματα της Ε.Ε.

Επισημαίνεται ότι επιβάλλεται η χρήση των κατάλληλων εποπτικών μέσων διδασκαλίας-εκπαιδευτικής τεχνολογίας (εφημερίδες, διαφάνειες, βιντεοταινίες, διαδίκτυο κτλ.), για την ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος των μαθητών, ώστε η εκπαιδευτική διαδικασία να είναι πιο αποτελεσματική.

Επίσης, επισημαίνεται ότι επιβάλλεται η ολιστική/διαθεματική/διεπιστημονική προσέγγιση.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

Σκοπός της αξιολόγησης του μαθητή είναι η ανατροφοδότηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ο εντοπισμός των ελλείψεων των μαθητών, με στόχο την πρόοδό τους και τη βελτίωση της προσφερόμενης εκπαίδευσης.

Η αξιολόγηση του συγκεκριμένου μαθήματος γίνεται σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα **50/2008 - ΦΕΚ 81/Α'/8.5.2008** «Φοίτηση και αξιολόγηση των μαθητών του Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑ.Λ.)» άρθρο 13, ως εξής: Το μάθημα θεωρείται ***γραπτώς εξεταζόμενο* και θέση γραπτού βαθμού επέχουν σε αυτά ο βαθμός σχετικής γραπτής ατομικής εργασίας** που ανατίθεται στους μαθητές για το σκοπό αυτό στο πλαίσιο του μαθήματος αυτού. Το θέμα της εργασίας ανατίθεται από τον καθηγητή που διδάσκει το μάθημα και μπορεί να είναι κοινό για όλους τους μαθητές του τμήματος ή διαφορετικό για κάθε μαθητή ή ομάδα μαθητών. Η εργασία ανατίθεται σε χρόνο που κρίνει κατάλληλο ο διδάσκων και σε κάθε περίπτωση το αργότερο μέχρι την 1η Μαΐου. Η γραπτή αυτή ατομική εργασία είναι ανεξάρτητη από την τις ατομικές και ομαδικές συνθετικές - δημιουργικές εργασίες του άρθρου 8.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

- Ανάγνωση χαρτών (πολιτικών, γεωφυσικών κτλ.) της Ευρώπης.
- Δημιουργία πίνακα με τους βασικούς ιστορικούς σταθμούς, κατά χρονολογική σειρά.
- Δημιουργία πίνακα βασικών αξιών και συζήτηση γι' αυτές.
- Σύγκριση χωρών της Ένωσης ως προς τα κοινωνικά, οικονομικά, πολιτικά και πολιτισμικά τους χαρακτηριστικά.
- Συγκέντρωση επίκαιρου υλικού από εφημερίδες, ταινίες κτλ. για την ευρωπαϊκή ενοποίηση και συζήτηση.
- Συζήτηση για τα κριτήρια ένταξης μιας χώρας στην Ένωση.
- Συζήτηση για τα όρια (γεωγραφικά, πολιτισμικά κτλ.) της Ευρώπης.
- Συγκέντρωση επίκαιρου υλικού για τους θεσμούς της Ένωσης και συζήτηση γι' αυτούς.
- Πρόσκληση ευρωβουλευτών ή εκπροσώπων της Ένωσης και συζήτηση με αυτούς.
- Εύρεση μιας σημαντικής απόφασης ενός οργάνου της Ένωσης και συζήτηση γι' αυτή.
- Εργασία για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική άμυνας.
- Συγκέντρωση στοιχείων για τα Ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά προγράμματα και πολιτισμικές ανταλλαγές.
- Συγκέντρωση στατιστικών στοιχείων και συζήτηση για εισαγωγές και εξαγωγές προϊόντων.
- Δημιουργία σχεδίου προϋπολογισμού με τις βασικές κατηγορίες εσόδων και εξόδων.
- Συζήτηση για τα δικαιώματα του Ευρωπαίου πολίτη.
- Δημιουργία καταλόγου με δικαιώματα και υποχρεώσεις του Ευρωπαίου πολίτη.
- Συζήτηση για τη σχέση Ευρωπαϊκής Ένωσης και εθνικού κράτους.
- Συγκέντρωση στατιστικών στοιχείων και συζήτηση για διάφορα προβλήματα της Ένωσης.
- Διερεύνηση δυνατοτήτων για εκπαιδευτικές και πολιτισμικές ανταλλαγές.
- Αναζήτηση φυλλαδίων από τα Γραφεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (τηλ. 210 3311541-7) και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (τηλ. 2107272100), στην Αθήνα.
- Αναζήτηση πληροφοριών για την Ευρωπαϊκή Ένωση από το διαδίκτυο-

Χρήσιμες διευθύνσεις:

www.europa.eu.int
www.ee.gr (Αντιπροσωπεία Ε.Ε. στην Ελλάδα)
www.europarl.eu.int
www.euro-ombudsman.eu.int

http://europa.eu.int/citizens
www.synigoros.gr
www.europa.eu.int/eures
www.euroguidance.org.uk
www.eurodesk.org

ΤΟΜΕΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Μάθημα: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Το μάθημα αυτό είναι δίωρο, θεωρητικό, διδάσκεται στη Β΄ τάξη των Ημερησίων και των Εσπερινών ΕΠΑΛ αντίστοιχα.

Σκοπός του μαθήματος **«Στοιχεία Αστικού Δικαίου»** είναι να αναπτύξει στους μαθητές ένα δομημένο σύνολο γνώσεων που θα τους επιτρέπει να αντιλαμβάνονται εκ των προτέρων τι προσδοκά από τη συμπεριφορά τους το δίκαιο, ώστε να είναι σε θέση να διαμορφώνουν τις σχέσεις τους χωρίς τον κίνδυνο να υποστούν αιφνιδιαστικά τις δυσάρεστες συνέπειες της παράβασης κάποιου νόμου.

Σκοπός του μαθήματος **«Στοιχεία Εργατικού Δικαίου»** είναι να αναπτύξει στους μαθητές ένα σύγχρονο εννοιολογικό υπόβαθρο γνώσεων το οποίο θα τους επιτρέπει να κατανοούν τους κανόνες που έχουν σχέση με την προσωπικότητα και την αξιοπρέπεια του εργαζόμενου ανθρώπου και την κοινωνική ισορροπία των συντελεστών της παραγωγικής διαδικασίας.

Σύμφωνα με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών, από το βιβλίο ***«Στοιχεία Αστικού και Εργατικού Δικαίου»* - 2 τεύχη (Α΄ και Β΄ μέρος) του Ο.Ε.Δ.Β. (έκδοση Γ΄ 2001)**, οι μαθητές διδάσκονται τα παρακάτω:

Α΄ μέρος – Αστικό Δίκαιο: σελ. 1 – 79 και
Β΄ μέρος – Εργατικό Δίκαιο: σελ. 1 – 93.

Τα θέματα διδάσκονται με τρόπο ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι του μαθήματος. Ο προγραμματισμός της διδακτέας ύλης (ετήσιος, εξαμηνιαίος, εβδομαδιαίος και ωριαίος), είναι απαραίτητος. Ενδείκνυται να δίνονται στους μαθητές δραστηριότητες μέσα στην τάξη όπως ασκήσεις, πρακτικά θέματα και μικρές μελέτες περιπτώσεων, για την καλύτερη κατανόηση των θεμάτων. Επισημαίνεται επίσης, ότι επιβάλλεται η χρήση των κατάλληλων εποπτικών μέσων διδασκαλίας-εκπαιδευτικής τεχνολογίας (εφημερίδες, διαφάνειες, βιντεοταινίες, διαδίκτυο κτλ.), για την ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος των μαθητών, ώστε η εκπαιδευτική διαδικασία να είναι πιο αποτελεσματική.

Μάθημα: ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

Σκοπός του μαθήματος είναι:

- Να αποκτήσουν οι μαθητές σφαιρική γνώση όλων των εργασιών της γραμματείας.
- Να βοηθηθούν οι μαθητές στην ανάπτυξη των διανοητικών τους ικανοτήτων και στην καλλιέργεια των απαραίτητων δεξιοτήτων ώστε να μπορούν εύκολα να ανταποκριθούν στις διαρκώς μεταβαλλόμενες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες της σύγχρονης επιχείρησης.
- Να αποκτήσουν οι μαθητές άρτια θεωρητική κατάρτιση και να εξασφαλίσουν επαρκή πρακτική εξάσκηση, ώστε να μπορούν να εφαρμόζουν τα διδαχθέντα ως

υπάλληλοι Διοικητικών Υπηρεσιών αλλά και να διεκπεραιώνουν τις προσωπικές τους υποθέσεις ως συνειδητοί πολίτες που συναλλάσσονται με αυτές.

- Να διαμορφωθούν άτομα ευέλικτα και αποτελεσματικά που θα συμβάλλουν δραστικά στην ποιοτική αναβάθμιση των εργασιών του γραφείου.

Το μάθημα «Εργασίες Σύγχρονου Γραφείου» είναι **εργαστηριακό**, διδάσκεται **2 ώρες** την εβδομάδα στην **Β΄ τάξη Ημερησίων και Εσπερινών ΕΠΑΛ** και **4 ώρες** την εβδομάδα στην **Γ΄ τάξη Ημερησίων και Εσπερινών ΕΠΑΛ**.
Το βιβλίο που διδάσκονται οι μαθητές είναι το ***«Εργασίες Σύγχρονου Γραφείου»*** *του* ***Ο.Ε.Δ.Β.*** και για την Β΄ τάξη Ημερησίων και Εσπερινών ΕΠΑΛ, η διδακτέα ύλη έχει ως εξής:

Κεφάλαιο 2 – ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ, σελ. 37 – 66
Κεφάλαιο 3 – ΑΡΧΕΙΟ, σελ. 69 - 89
Κεφάλαιο 4 – ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ, σελ. 93 – 177

Τα παραπάνω κεφάλαια προτείνεται να διδαχθούν με την εξής σειρά: Κεφάλαιο 3, Κεφάλαιο 2 και Κεφάλαιο 4.
Το μάθημα «Εργασίες Σύγχρονου Γραφείου» ορίζεται ως εργαστηριακό και διεξάγεται βασικά με χρήση Η/Υ και άλλων εποπτικών μέσων διδασκαλίας σε κατάλληλα εξοπλισμένα εργαστήρια. Παράλληλα, ενδείκνυται να δίνονται στους μαθητές αντίγραφα διαφόρων εγγράφων γραφείου για πρακτική εξάσκηση, καθώς και διάφορα έντυπα, φωτογραφίες και φυλλάδια σχετικού περιεχομένου.
Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην εξοικείωση με τον Η/Υ και ιδιαίτερα στην εκμάθηση του επεξεργαστή κειμένου (Word) και στην εμπέδωση του τυφλού συστήματος δακτυλογράφησης, ώστε να είναι σε θέση οι μαθητές στο τέλος της χρονιάς να έχουν αποκτήσει ακρίβεια και ταχύτητα στη διεκπεραίωση των εργασιών γραφείου που απαιτούν τη χρήση Η/Υ.

Για την Γ΄ τάξη των Ημερησίων και Εσπερινών ΕΠΑΛ, από το βιβλίο ***«Εργασίες Σύγχρονου Γραφείου» του Ο.Ε.Δ.Β.*** **(έκδοση Γ΄ 2003),** η διδακτέα ύλη έχει ως εξής:

Κεφάλαιο 6: ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ, σελ. 179 – 217,

Κεφάλαιο 7: ΕΓΚΥΚΛΙΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ, σελ. 219 – 238,

Κεφάλαιο 8: ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ, σελ. 239 – 296,

Κεφάλαιο 9: ΑΛΛΑ ΜΕΣΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ, σελ. 297 – 427.

Οι μαθητές που έχουν εξοικειωθεί με τον επεξεργαστή κειμένου (Word) και έχουν αποκτήσει ευχέρεια στην δακτυλογράφηση με Η/Υ από την Β΄ τάξη, πρέπει να είναι σε θέση στο τέλος της χρονιάς να συντάσσουν και να δακτυλογραφούν με ακρίβεια και ταχύτητα επιστολές και διάφορα έγγραφα που είναι απαραίτητα σε ένα σύγχρονο γραφείο κάθε είδους επιχείρησης.

Μάθημα: <u>ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ</u>

Το μάθημα αυτό είναι θεωρητικό, διδάσκεται 1 ώρα την εβδομάδα

στη Β΄ τάξη των Ημερησίων ΕΠΑΛ και 2 ώρες την εβδομάδα στην Γ΄ τάξη των Εσπερινών ΕΠΑΛ.

Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι μαθητές ότι οι *Δημόσιες Σχέσεις* είναι μια διοικητική λειτουργία, διαρκούς προγραμματισμένου χαρακτήρα, με την οποία, δημόσιοι και ιδιωτικοί Οργανισμοί και Οργανώσεις επιζητούν να κερδίσουν και να διατηρήσουν την κατανόηση, συμπάθεια και υποστήριξη εκείνων με τους οποίους έρχονται ή μπορεί να έλθουν σε επικοινωνία, μέσω του προσεταιρισμού της Κοινής Γνώμης, με σκοπό να συντονίσουν όσο είναι δυνατόν την πολιτική και τη διαδικασία δράσεώς των ώστε να επιτύχουν, με την προγραμματισμένη και την εκτεταμένη πληροφόρηση, παραγωγικότερη συνεργασία και αποτελεσματικότερη εκπλήρωση των κοινών συμφερόντων τους.

Τα θέματα διδάσκονται με τρόπο ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι του μαθήματος. Ιδιαίτερα τονίζεται ότι η μάθηση πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μια ενεργητική διαδικασία, η οποία συντελείται μέσα από μια διαρκή αλληλεπίδραση του μαθητή με το κοινωνικό-οικονομικό-πολιτικό-πολιτισμικό του περιβάλλον. Για την καλύτερη εμπέδωση των θεμάτων, προτείνονται ενδεικτικές δραστηριότητες μέσα στην τάξη, όπως η χρήση παραδειγμάτων – περιπτώσεων μελέτης (case-studies) από την καθημερινή ζωή.
Ο προγραμματισμός της διδακτέας ύλης (ετήσιος, εξαμηνιαίος, εβδομαδιαίος και ωριαίος), είναι απαραίτητος, ώστε αν χρειασθεί να γίνουν έγκαιρα οι αναγκαίες προσαρμογές. Επιπλέον, η εκ μέρους του εκπαιδευτικού ενημέρωση του για το περιεχόμενο των οδηγιών, η γνώση του περιεχομένου του βιβλίου, η εξασφάλιση και η χρήση του αναγκαίου διδακτικού υλικού και εποπτικών μέσων, είναι απαραίτητα για την επίτευξη των διδακτικών στόχων.

Από το βιβλίο «***Δημόσιες Σχέσεις», Συγγραφείς: Κ. Κουτρουμάνος κ.ά, (εκδ. 2001)***, η διδακτέα ύλη για την Β΄ τάξη των Ημερησίων και για την Γ΄ τάξη των Εσπερινών ΕΠΑΛ, έχει ως εξής:
Κεφάλαιο 1 – ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ, σελ. 15- 43
Κεφάλαιο 3 – ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ, σελ. 61- 93
Κεφάλαιο 5 – ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ, σελ. 106- 129.

Μάθημα: <u>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΚΑΙ ΑΡΧΕΙΩΝ</u>

Το μάθημα αυτό είναι δίωρο, θεωρητικό, διδάσκεται στη Γ΄ τάξη των Ημερησίων ΕΠΑΛ και στην Δ΄ τάξη των Εσπερινών ΕΠΑΛ.

Σκοπός του μαθήματος «Οργάνωση Γραφείου και Αρχείων» για τους μαθητές είναι :

- Να γνωρίζουν το πλαίσιο εργασίας και της διακρίσεις του γραφείου και να αναγνωρίζουν το ρόλο του στη λειτουργία και ανάπτυξη του Οργανισμού.
- Να κατανοούν τη σημασία της χωροταξικής οργάνωσης και εγκατάστασης, του εξοπλισμού και των στοιχείων εκείνων που συνθέτουν το περιβάλλον του γραφείου, μιας σύγχρονης επιχείρησης ή της οργανισμού και να αξιολογούν της επιδράσεις των περιβαλλοντικών συνθηκών στην απόδοση του προσωπικού και των εργασιών του γραφείου.

- Να διακρίνουν, να διατυπώνουν και να εφαρμόζουν τα συστήματα και της μεθόδους αρχειοθέτησης, εκκαθάρισης και συντήρησης των αρχείων.

Από τα βιβλία «***Οργάνωση Γραφείου*» (*Σπ. Ζευγαρίδη - Γ. Σταματιάδη)*** και «***Οργάνωση Αρχείων*» (*Π. Φαναριώτη) του Ιδρύματος Ευγενίδου***, η διδακτέα ύλη για την Γ' τάξη των Ημερησίων ΕΠΑΛ και για την Δ' τάξη των Εσπερινών ΕΠΑΛ, έχει ως εξής:

α) Βιβλίο ***Οργάνωση Γραφείου (Σπ. Ζευγαρίδη - Γ. Σταματιάδη)***:
Κεφάλαιο 1: Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ, σελ. 1-18,
Κεφάλαιο 3: ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ, σελ. 54-76,
Κεφάλαιο 4: ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ, σελ. 79-106,
Κεφάλαιο 9: ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ, σελ. 172-180.

β) Βιβλίο ***Οργάνωση Αρχείων (Π. Φαναριώτη)***:
Κεφάλαιο 1: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΓΡΑΦΕΙΟΥ, σελ. 1-36
Κεφάλαιο 2: ΜΕΘΟΔΟΙ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ, σελ. 39-68
Κεφάλαιο 3: ΜΕΘΟΔΟΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΑΡΧΕΙΩΝ, σελ. 70-75
Κεφάλαιο 5: ΜΙΚΡΟΦΩΤΟΓΡΑΦΗΣΗ, σελ. 101-114.

Σημείωση:
Οι σύγχρονες επιχειρήσεις ακολουθούν -άλλες αργότερα και άλλες νωρίτερα- τις ταχύτατες εξελίξεις που επιβάλλονται μέσα στο οικονομοτεχνικό περιβάλλον που βρίσκονται. Εξελίξεις, που επηρεάζουν τον εξοπλισμό, αλλά και τη δομή, τη διάρθρωση, τη στελέχωσή τους, κ.ά. Πολλές εργασίες γραφείου αυτοματοποιούνται, καταργούνται θέσεις εργασίας, δημιουργούνται καινούργιες θέσεις που απαιτούν τη γνώση σύγχρονων προγραμμάτων Η/Υ καθώς και τη χρήση νέων μεθόδων οργάνωσης και διεκπεραίωσης εργασιών γραφείου, βασισμένων κατά μεγάλο μέρος σε ηλεκτρονικά προγράμματα. Για το λόγο αυτό, η διδασκαλία του μαθήματος θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν επικαιροποιημένη και αυτό μπορεί να επιτευχθεί ως ένα βαθμό, μέσω της προβολής σχετικού εκπαιδευτικού υλικού (χρήση βιντεοταινιών ή φωτογραφιών), επίδειξη εντύπων/φυλλαδίων, ή της χρήσης διαδικτύου, ή ακόμα μέσω εκπαιδευτικών επισκέψεων σε σύγχρονες επιχειρήσεις ή οργανισμούς.